
La tria d'ensenyaments professionals reprodueix estereotips de gènere i incideix sobre la precarietat laboral

Abril 2023

En aquest breu posem el focus en el fet que la tria d'ensenyaments professionals per part de l'alumnat tendeix a ser diferent entre noies i nois. Això acaba generant diferències d'ocupabilitat entre els nois i noies que es graduen als ensenyaments professionals a Catalunya. Un fet que reforça les clares desigualtats de gènere del nostre mercat laboral.

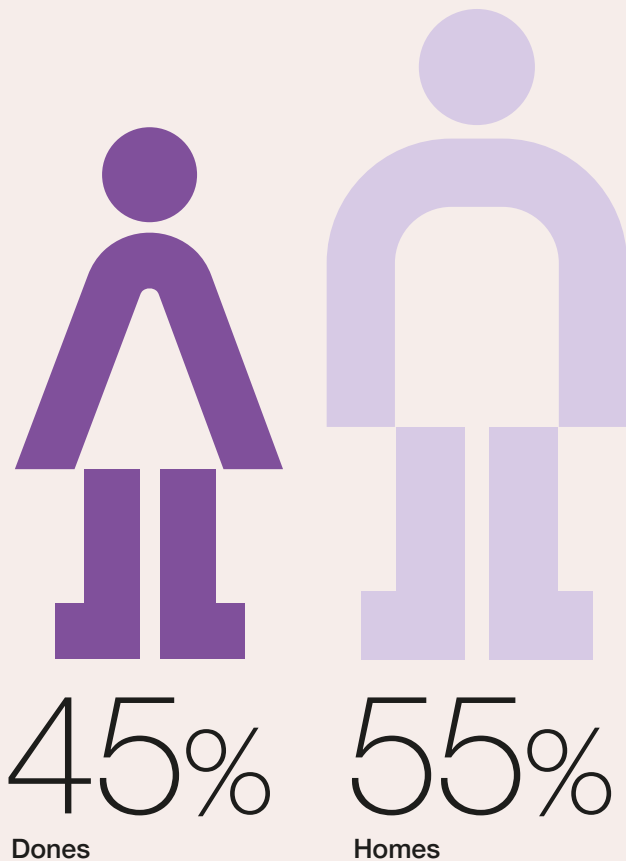
LA PRESENCIA DE LES NOIES ALS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

Així, entre els ensenyaments postobligatoris trobem un menor accés de les noies als ensenyaments professionalitzadors (PFI, CFGM i CFGS) a diferència de l'accés al batxillerat, on les noies suposen el 55%. Per tant, **el perfil de l'alumnat als programes d'ensenyaments professionals és majoritàriament masculí**, amb excepció dels cicles de formació professional de grau superior on les dades ens mostren força paritat.

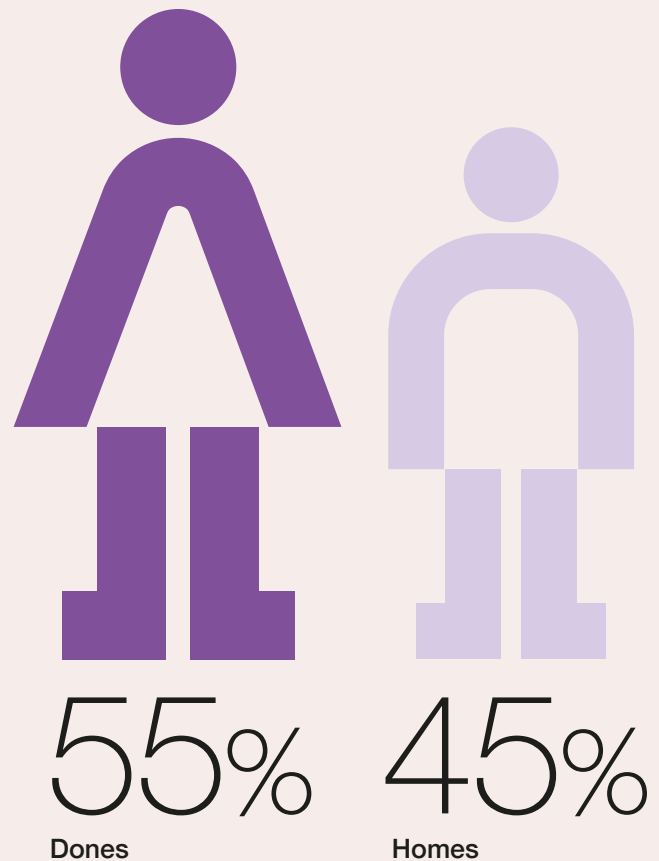
DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER GÈNERE

Curs 2020-2021

ENSENYAMENTS PROFESSIONALITZADORS

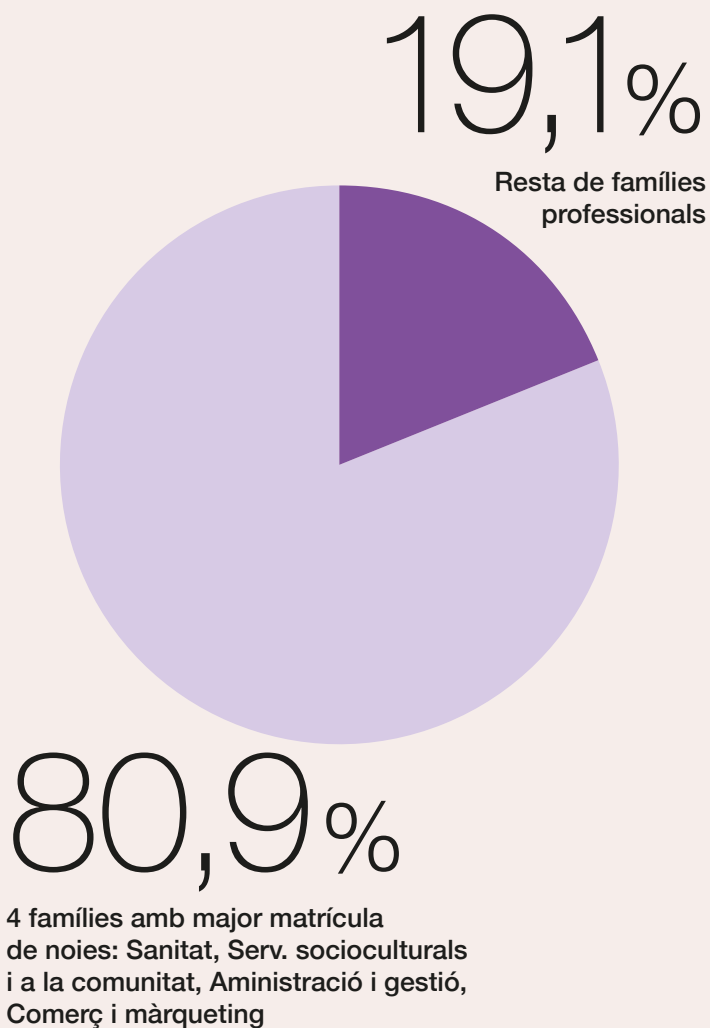

BATXILLERAT

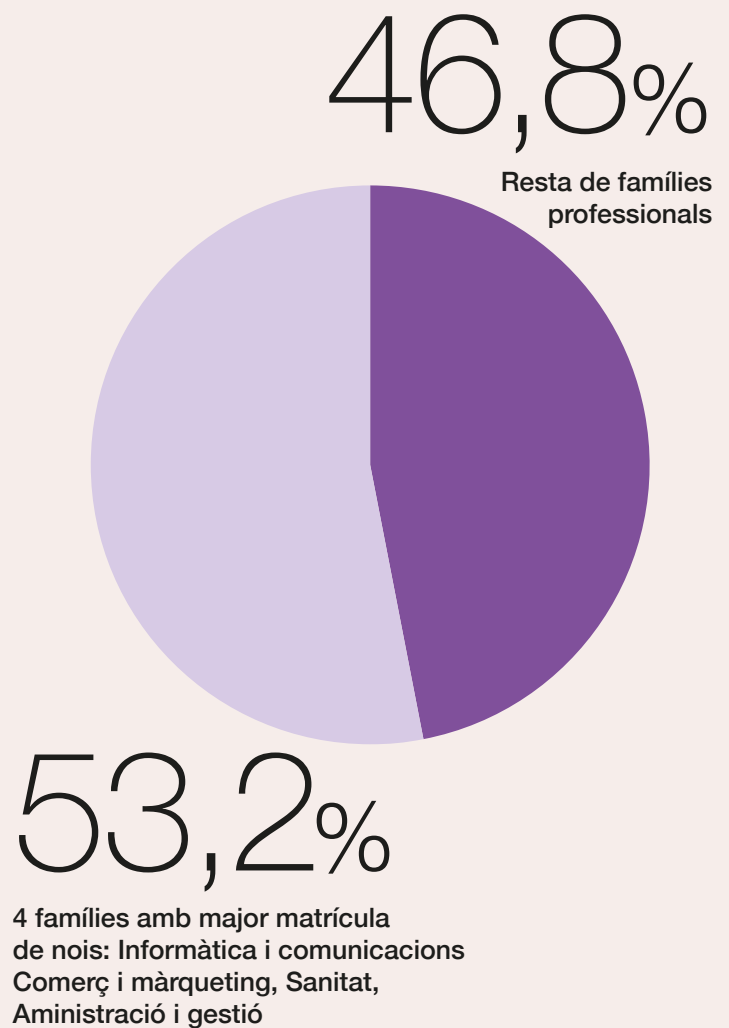

A més d'aquesta menor presència de noies als ensenyaments professionals, observem que **elles es concentren en unes poques branques professionals**, mentre que els nois presenten una major diversitat en la seva tria. Així, prop de 81% de les noies matriculades a ensenyaments professionals de grau superior es concentren només en quatre famílies professionals: sanitat, serveis socioculturals i a la comunitat, administració i gestió i comerç i màrqueting.

% NOIES MATRICULADES

% NOIS MATRICULATS

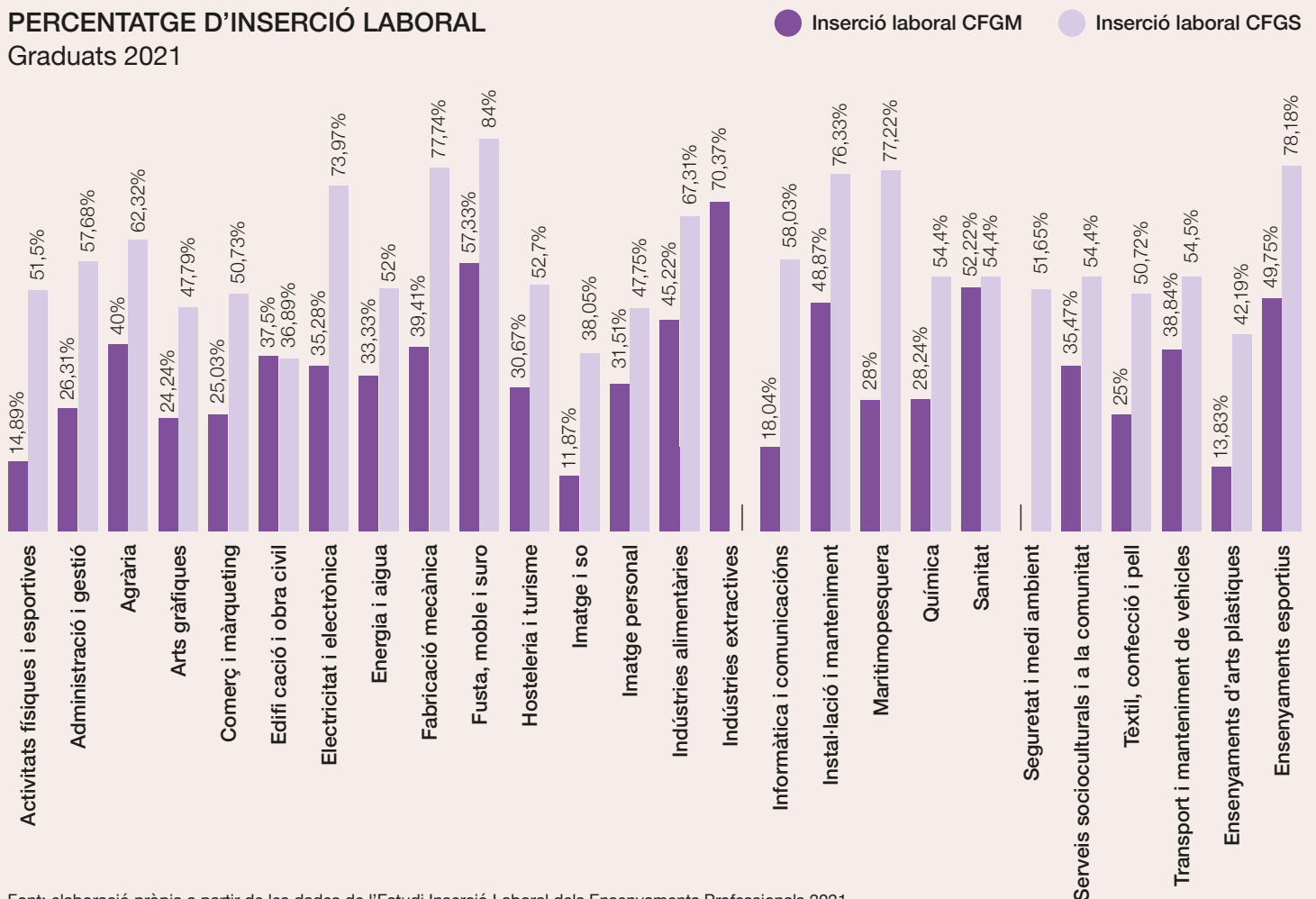

LA INSERCIÓ I LA PRECARIETAT LABORAL EN EL CONTEXT POSTCOVID

Tot i que la taxa d'atur juvenil ha caigut respecte a anys anteriors, la taxa catalana (28,9%) es manté molt per sobre de la mitjana europea (16,6%). Alhora, **la crisi de la Covid-19 ha agreujat la situació de precarietat laboral, sobretot entre el col·lectiu jove femení**, amb una menor taxa d'ocupació i una major taxa de contractes temporals. A més, els sectors on majoritàriament s'insereixen els i les joves a les seves primeres ocupacions han estat els més afectats per les mesures de distanciament social, esdevenint nous obstacles per a la seva incorporació al mercat laboral.

Centrant la mirada en els ensenyaments professionals, s'observa que **la taxa d'atur entre les persones graduades en formació professional (on, com hem vist, es detecta un biaix de gènere significatiu en favor dels nois) és significativament més baixa** que la mitjana d'atur juvenil, amb una diferència de gairebé 20 punts percentuals. En concret, l'any 2021 un 45,5% de les persones graduades d'FP el curs anterior es trobava en una situació d'inserció laboral.

PERCENTATGE D'INSERCIÓ LABORAL Graduats 2021

EL BIAIX DE GÈNERE EN LES POSSIBILITATS D'INSERCIÓ LABORAL: EL CAS DELS CFGS

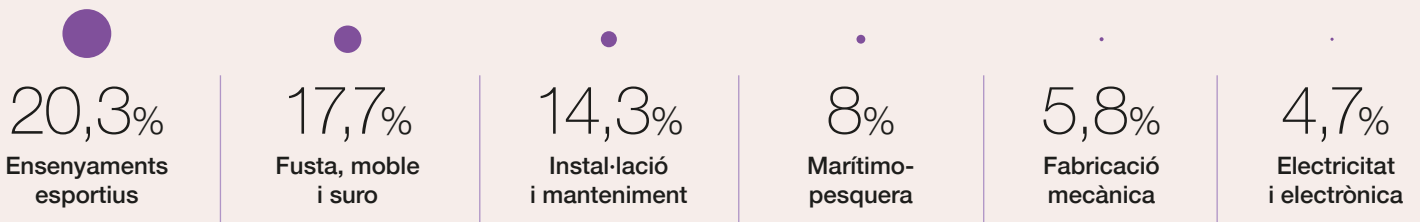
Fins aquí hem vist les diferències per raó de gènere en relació amb la tria d'ensenyaments i com aquest fet incideix en les taxes d'inserció laboral. A continuació posem el focus en com aquestes diferències poden implicar desigualtats de gènere en l'ocupabilitat de les persones graduades als ensenyaments professionals.

Concretament, centrem l'anàlisi en l'alumnat graduat en cicles de grau superior perquè una part significativa d'alumnat de cicles de grau mitjà opta per continuar estudiant i, per tant, la seva inserció laboral és notablement més baixa.

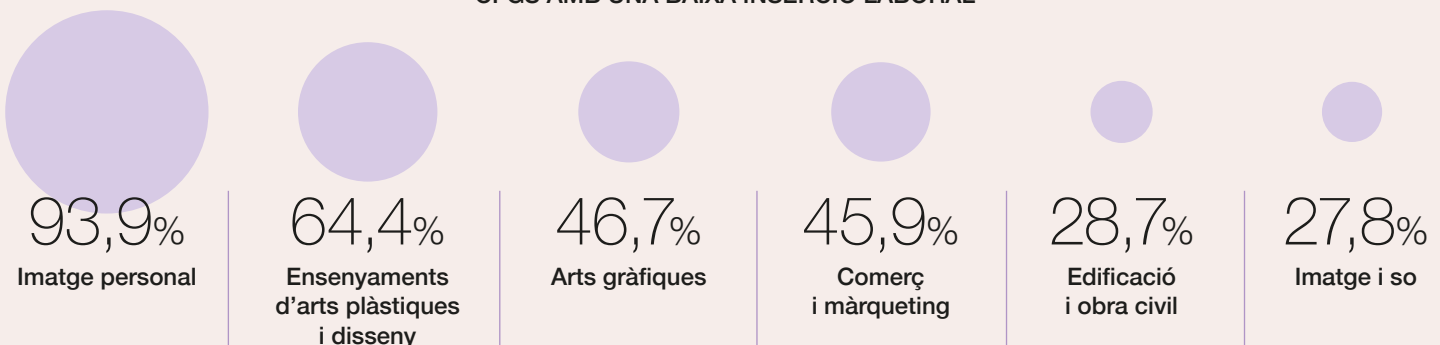
La següent taula mostra el percentatge de matrícula femenina respecte a l'alumnat total en les famílies professionals amb major i amb menor taxa d'inserció laboral. Com es pot comprovar, **les noies són minoritàries en les famílies amb major inserció laboral**. Destaquen, per exemple, els casos d'Electricitat i electrònica (amb menys d'un 5% de presència femenina) i el de Fabricació mecànica, on arriben al 6%. Per contra, **la presència de noies entre les famílies amb menor taxa d'inserció és superior**. El cas més paradigmàtic és el d'Imatge personal, un CFGS de baixa inserció laboral i amb una presència femenina de prop del 94%.

PRESENCIA FEMENINA A LES FAMÍLIES PROFESSIONALS AMB MAJOR I MENOR INSERCIÓ LABORAL Curs 2019-2020

CFGS AMB UNA ALTA INSERCIÓ LABORAL

CFGS AMB UNA BAIXA INSERCIÓ LABORAL

GÈNERE I PRECARIETAT LABORAL DE LES PERSONES TITULADES EN CFGS

Un altre punt a analitzar és el grau de precarietat laboral. Quan s'analitza el nostre mercat de treball sovint es conclou que patim en excés un model "d'ocupació precària": salaris baixos, alta temporalitat, parcialitat involuntària, elevat grau de sobrequalificació i baixa protecció social. Malgrat que no hi ha dades per a estudiar cadascuna d'aquestes variables, a continuació es presenta una taula on es desglossen, per famílies professionals, algunes variables que permeten analitzar alguns factors que contribueixen a la precarietat.

En concret, hi apareixen dades sobre la temporalitat en els contractes, la jornada a temps parcial i la remuneració. Finalment, s'inclou un aspecte més subjectiu que aporta informació sobre la satisfacció amb el lloc de treball i la trajectòria educativa: la percepció sobre la relació entre la feina que es desenvolupa i els estudis que s'han cursat.

FAMÍLIA CFGS	NOIES (2019-2020)	CONT. INDEFINIT (2021)	CONT. TEMPS COMPLET (2021)	SALARI >900 € (2021)	RELACIÓ ESTUDIS- FEINA (2021)
Imatge personal	93,90%	27,65%	36,74%	80,65%	51,76%
Tèxtil, confecció i pell	86,28%	40,00%	51,43%	61,11%	37,14%
Serveis socioculturals i a la comunitat	85,03%	23,86%	34,80%	85,85%	58,48%
Sanitat	78,19%	31,77%	64,20%	95,44%	66,18%
Administració i gestió	64,74%	38,45%	62,46%	92,73%	74,67%
Ensenyaments d'arts plàstiques i disseny	64,41%	32,09%	30,86%	88%	47,32%
Hosteleria i turisme	56,30%	37,67%	66,20%	94,98%	59,56%
Arts gràfiques	46,71%	42,59%	70,37%	86,84%	66,67%
Comerç i màrqueting	45,85%	37,63%	56,15%	92,97%	62,22%
Química	45,31%	41,36%	89,51%	98,39%	83,74%
Indústries alimentàries	43,21%	45,71%	88,57%	100,00%	82,86%
Seguretat i medi ambient	38,10%	19,15%	61,70%	89,66%	36,17%
Edificació i obra civil	28,68%	44,74%	65,79%	100,00%	71,05%
Imatge i so	27,84%	29,61%	44,71%	86,49%	49,85%
Agrària	25,75%	36,05%	73,26%	92,06%	67,44%
Activitats físiques i esportives	20,34%	27,95%	23,63%	83,80%	65,22%
Ensenyaments esportius	20,34%	11,62%	13,95%	100,00%	86,04%
Fusta, moble i suro	17,74%	42,86%	85,71%	100,00%	80,95%
Instal·lació i manteniment	14,27%	57,75%	89,84%	97,02%	91,44%
Informàtica i comunicacions	11,23%	53,05%	76,46%	97,45%	85,61%
Energia i aigua	6,19%	76,92%	92,31%	100,00%	84,62%
Fabricació mecànica	5,78%	54,93%	82,63%	100,00%	85,92%
Maritimopesquera	5,78%	40,98%	88,52%	100,00%	77,05%
Electricitat i electrònica	4,75%	46,97%	86,66%	97,20%	82,32%
Transport i manteniment de vehicles	2,89%	41,30%	88,26%	95,57%	77,39%

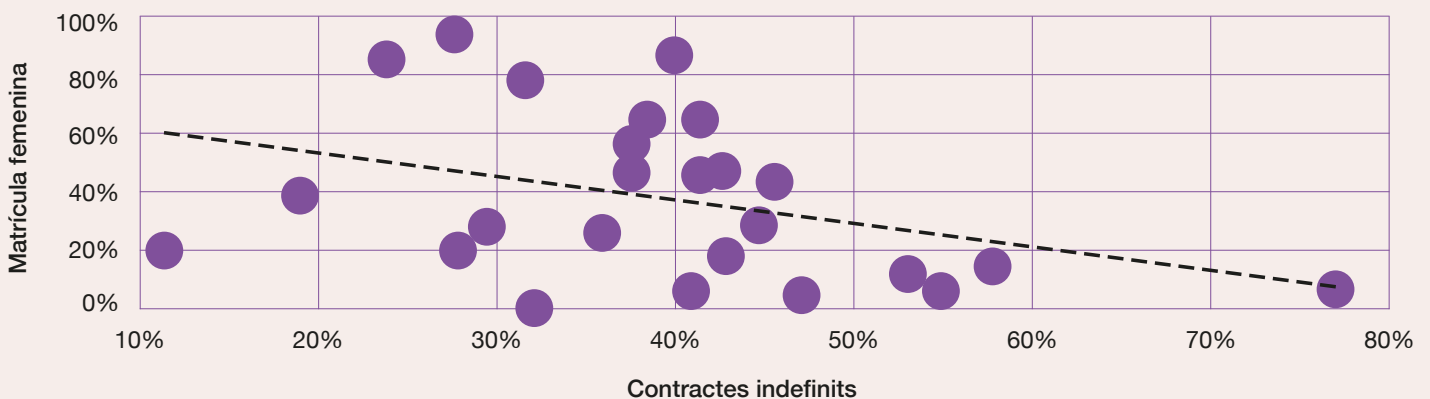
A un primer cop d'ull, observem que **algunes de les famílies professionals amb més presència femenina (Imatge personal, Serveis socioculturals i a la comunitat o Sanitat) són, també, les més precaritzades (amb menys contractes indefinits, menys contractes a temps complet i amb menor salari)**. Alhora, es tracta de les famílies professionals on hi ha més baixa percepció de relació entre la feina que es desenvolupa i els estudis realitzats.

Passem ara a analitzar amb més detall aquestes dades. Per fer-ho, es presenten una sèrie de

gràfiques de dispersió que permeten observar la relació entre aquestes variables (situades a l'eix horitzontal) en relació amb el percentatge de matrícula femenina (representat a l'eix vertical).

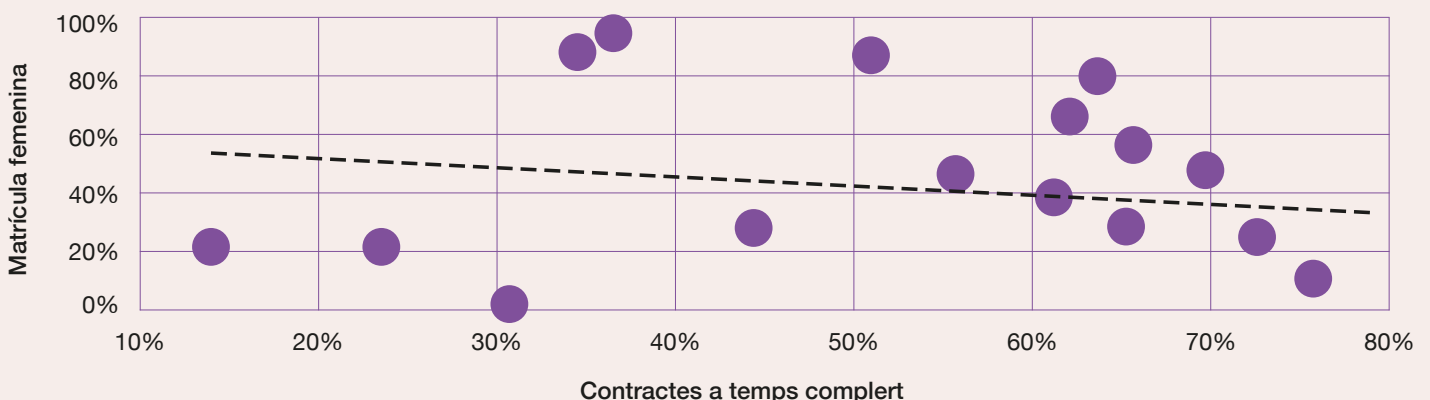
Per tipus de contractació

Si posem en relació el percentatge de contractes indefinits amb el percentatge de noies a la família professional observem que **a més presència de noies a l'ensenyament hi ha una menor contractació indefinida**.

En canvi, tot i que la relació no és tan clara com en el cas anterior, la línia de tendència del següent gràfic indica que en general **hi ha menor contractació a temps complet en el cas de les famílies professionals amb més presència de noies**.

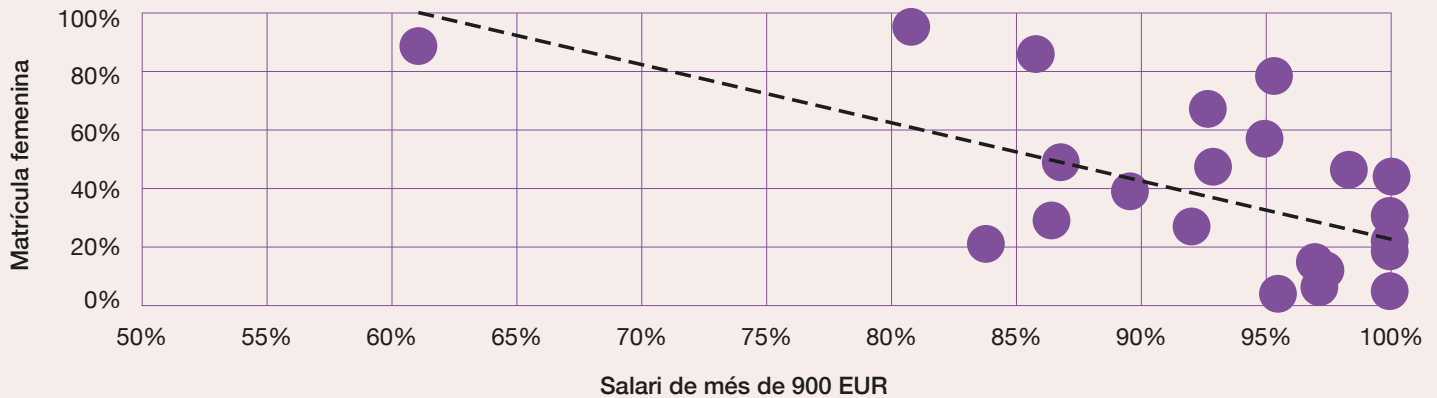
En resum, pel que fa a la tipologia dels contractes, es troba que **a més proporció de noies més baix és el percentatge de contractes indefinits així com el de contractes a temps complet** en els i les joves que s'han graduat a cicles superiors de formació professional recentment.

Per nivell de salari

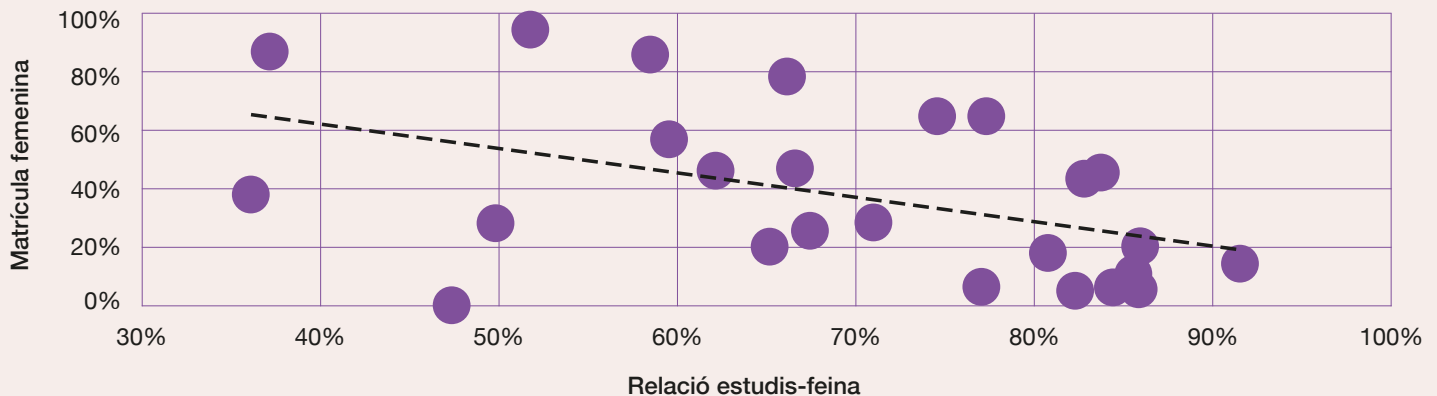
A continuació s'il·lustra la relació entre el percentatge de noies matriculades a les diferents famílies professionals i el percentatge total de persones graduades que es troben en una situació d'inserció laboral on guanyen més de 900 EUR.

Tal com mostra el gràfic, on més baixa és la proporció de noies matriculades, més alta és la proporció de graduats i graduades que guanyen més de 900 EUR. La línia de tendència reflecteix aquesta relació inversa i ens porta a concloure que, de forma general, **la selecció de famílies professionals i la consegüent distribució per gènere, comporta que les noies graduades rebin salaris més baixos.**

Per percepció de relació entre feina i estudis realitzats

Finalment, s'analitza la relació de la feina amb els estudis cursats i s'observa que, de forma general, **les famílies professionals més feminitzades coincideixen amb aquelles on la percepció de relació entre feina i estudis és més baixa.**

CONCLUSIONS

01

Les noies tenen una menor presència en els estudis professionalitzadors (PFI, CFGM i CFGS), a diferència de l'accés al batxillerat. Per tant, el perfil de l'alumnat als programes d'ensenyaments professionals és majoritàriament masculí.

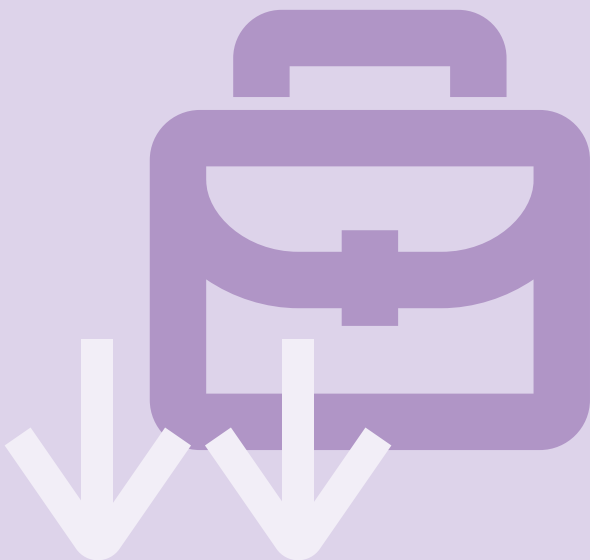
02

Es detecten **estereotips de gènere en la selecció de les famílies professionals**. En concret, més del 80% de les noies matriculades a ensenyaments professionals de grau superior es concentren només en quatre famílies professionals: **sanitat, serveis socioculturals i a la comunitat, administració i gestió i comerç i màrqueting**.

CONCLUSIONS

03

El biaix de gènere en la tria d'estudis repercuteix sobre l'ocupabilitat. La presència de les noies és minoritària en els estudis amb major inserció laboral i, en canvi, és majoritària en les famílies professionals amb menor taxa d'inserció.

04

Entre el conjunt de noies graduades a la Formació Professional de grau superior en una situació d'inserció laboral, podem establir tendències diferents respecte als nois:

menys proporció de contractes indefinits i a temps complet, més probabilitats de tenir ingressos inferiors a 900 EUR i amb una percepció més baixa de relació entre la feina desenvolupada i els estudis cursats.